

Рис. 2 — Залежність міцності волокна від відокремлюваності

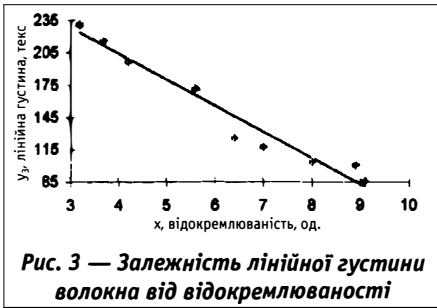

Рис. 3 — Залежність лінійної густини волокна від відокремлюваності

ВИСНОВОК

Встановлена залежність міцності волокна від відокремлюваності дає змогу зробити висновок, що з ймовірністю 79,6% відокремлюваність може бути показником міцності волокна, яке одержується після переробки трести:

$$M = 19,75 - 1,24V, \quad (4)$$

де *M* — міцність волокна, даН;
V — відокремлюваність, од.

Відокремлюваність трести майже не впливає на вихід волокна і має значний вплив на його лінійну густину. На основі відокремлюваності з ймовірністю 97,9% за рівнянням регресії (3) можна розрахувати лінійну густину волокна після переробки:

$$L = 300,5 - 24,1V, \quad (5)$$

де *L* — лінійна густина, текс;
V — відокремлюваність, од.

На основі оптимальних значень відокремлюваності трести, які визначають найвищу якість лляного волокна, зроблено вибір найпридатнішого терміну приготування трести розстиганням. Таким терміном є 20 діб, за яких досягають значення відокремлюваності в межах 6,5—7 од.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Тихосова Г.А. Обрнутування одержання трести із лляної соломи розстиганням // *Агроекологічний журнал*. — 2002. — №3. — С. 64—66.
- Сатушенко В.В. Вплив площення стебел лляної соломи на інтенсифікацію процесу розстилу // *Проблеми легкої та текстильної промисловості України*. — Херсон: ХНТУ, 2005. — С. 55-56.
- Круглий Д.Г., Тихосова Г.А., Дослідження динаміки технологічного процесу приготування лляної трести шляхом розстилу // *Льва промисловість*. — 2000. — №1. — С. 55-56.
- Колде Я.К. Практикум по теорії вероятностей і математической статистике. — М: Высшая школа. — 1991. — 156 с.

Одержано 24.01.2007

УДК 338.2:677-13=83

Т.М.ГОЛОВЧЕНКО, ст. викладач, **О.М.НОРКІНА**, молодший науковий співробітник
(Херсонський національний технічний університет)

Шляхи забезпечення конкурентоспроможності малих підприємств з виробництва митої вовни

Постановка завдання. Відомо, що конкурентоспроможність — це концепція, яка означає світовий рейтинг країни, регіону, підприємства, товару, послуг, здатних конкурувати на світовому ринку [1, 2].

В даній роботі розглянемо конкурентоспроможність малих підприємств з виробництва митої вовни і причини занепаду великих підприємств з цього ж виробництва, таких як Чернігівська та Харківська фабрики з первинної обробки вовни (ПОВ).

На думку авторів статті, причина занепаду цих великих підприємств з виробництва митої вовни якраз і пов'язана з втратою конкурентоспроможності їхньої продукції. Розглянемо причини втрати конкурентоспроможності вітчизняної продукції — митої вовни, незважаючи на те, що попит на це натуральне волокно постійно зростає.

Велику потребу у вовні, як цінній сировині, зумовлено постійним зростанням попиту населення на вовняні вироби, що за якістю та зовнішнім виглядом кращі від виробів з синтетичних волокон.

В Росії за прогнозом, очікуване зростання внутрішнього попиту на вовняні тканини в 2010 р. становитиме 100 млн. м², що майже вдвічі перевищує попит в 2005 р. При цьому ставиться завдання зменшення імпорту шерстяного волокна в 2010 р. з 30 до 25% [3, 4].

Незважаючи на зростаючий попит на вовняні вироби на світовому ринку, в Україні виробництво вовняного волокна зменшилося за період з 1990 по 2003 р. з 29,8 до 3,34 тис. т, тобто в 8,9 разу [5]. Щодо вівчарських господарств, наприклад в Херсонській області, то зменшення виробництва вовни в 2003 р. порівняно з 1995 р. становить 1977 тис. т. Усе це свідчить про глибоку кризу у виробництві вітчизняного вовняного волокна. Для забезпечення необхідної потреби у вовняному волокні в Державній програмі заплановано виробництво цього волокна 28,5 тис. т, а в 2003 р. було одержано 3,34 тис. т (11,7% від необхідного обсягу).

Водночас, виробництво вовни у відомих країнах світу має позитивну динаміку до зростання і в 2002 р. приблизно становила, тис. т: Австралія — 6,75; Китай — 285; Нова Зеландія — 50; Туреччина — 75; Велика Британія — 75; Аргентина — 55; Уругвай — 60; Пакистан — 55; ПАР — 52; Іран — 40 [6].

Порівняльний аналіз стану України з відомими країнами світу щодо виробництва вовни ставить питання збільшення виробництва вовни у низку найважливіших державних завдань.

Вирішення. Встановлено причини, які призвели до зменшення обсягів виробництва вовняного волокна в Україні. Перша і основна з них, на думку авторів статті, — втрата конкурентоспроможності митої вовни українських фабрик ПОВ, що пов'язано із низкою складових, з яких формується конкурентоспроможність продукції. Розглянемо ці складові:

- ◆ *Висока собівартість митої вовни, порівняно з світовими цінами, яка пов'язана з великою матеріалоємністю, енергоємністю і вартістю експлуатації устаткування, трудоємністю і низькою продуктивністю технологічного процесу. Наприклад, на фабриках ПОВ для одержання 1 т митної вовни витрачають електроенергії 106—160 кВт, пари 2,4—3,4 м³; води 20—25 м³ [7]*
- ◆ *Низька якість митної вовни у зв'язку з недосконалістю технологічного процесу промивання у водних розчинах. Вовняні волокна у разі застосування традиційних технологій промивання звальюються, переплутуються, втрачають міцність. Таким чином, одержують волокно неконкурентоспроможне за якістю*
- ◆ *Низькі закупівельні ціни на миту вовну призвели до втрати виробників сировини через втрату мотивації виробництва вовни у вівчарських господарствах. Так, ціна реалізації в 2003 р. 1 ц вовни становила 364,2 грн., а собівартість виробництва митої вовни — 1547,2 грн. (рівень збитковості — 76,5%) [5], внаслідок чого виробництво вовни у вівчарських господарствах стає збитковим*
- ◆ *Великі транспортні витрати на доставку вовни від вівчарських господарств до фабрик ПОВ також підвищують собівартість митної вовни*

Вивчення зазначених вище причин втрати конкурентоспроможності виробництва митої вовни дало змогу розробити шляхи забезпечення конкурентоспроможності цього виробництва, що полягають у такому:

- *Створення на базі вівчарських господарств малих підприємств з миття вовни*
- *Впровадження для миття вовни новітніх технологій, які забезпечують зменшення енерго- та матеріалоємності технологічного процесу [8]*
- *Організація технологічного процесу за замкнутими циклами миття вовни із застосуванням органічних розчинників з їх повторною рекуперацією (це зменшить витрати на очистку стічних вод, закупівлю хімікатів, які використовують для очистки вовни)*

Впровадження вищеперелічених заходів сприятиме зменшенню собівартості митної вовни та підвищенню її якості, що спричиниться до підвищення конкурентоспроможності виробництва митої вовни.

ВИСНОВОК

Для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств з виробництва митої вовни необхідно на базі вівчарських господарств створити такі підприємства малої потужності, де застосовувати ресурсо- і енергозберігаючі новітні технології та устаткування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Портер М. Конкуренция. Пер. с англ. Учебное пособие. — М.: Издат. дом «Вильямс», 2000. — 495 с.
- Портер М. Стратегія конкуренції. — К.: Основи, 1997. — 390 с.
- Разумев К.Э. Шерсть — 2002: Объемы и цены // *Текстильная промышленность*. 2002. — №5. — С. 5-6.
- Россия: прогнозируемый рост спроса на шерстяные ткани. // *Текстильная промышленность*. №6, 2004. — С. 14—17.
- Соціально-економічне становище України на 2003 рік // *WebSite: Український інвестиційний журнал*, 2004. — №1.
- Мировой рынок шерсти: сокращение потребления при росте цен // *Текстильная промышленность*. — 2004. — №4. — С. 40-41.
- Гусев В.Е. Сырье и первичная обработка шерсти. — М.: Изд-во научно-технической литературы РФСР, 1960. — 248 с.
- Норкіна О.М. Очищення вовни органічним розчинником // *Проблеми легкої та текстильної промисловості України*. — 2004. — №2 (9). — С. 153—156.

Одержано 24.01.2007